

بازخوانی فرانمای زیر رده PR ادبیات انگلیسی - ادبیات دوره انگلوساکسون - در رده‌بندی کتابخانه کنگره

بابک پرتو¹

چکیده

مطالعه فرانمای زیر رده PR ادبیات انگلیسی - ادبیات دوره انگلوساکسون - در رده‌بندی کتابخانه کنگره، و تحلیل امکانات، ضعفها و ناهماهنگیهای احتمالی در تخصیص شماره رده‌بندی به آثار به جای مانده از این دوره و آثاری که درباره ادبیات مذکور نگاشته می‌شود، در این مقاله مدنظر است. تحلیل این بخش از فرانما با مطالعه و بررسی تطبیقی تاریخ ادبیات انگلستان در دوره انگلوساکسون و فرانمای رده‌بندی دوره مزبور صورت گرفت. نتایج بررسی مؤید فرضیه نبود شماره‌های مناسب برای برخی از نویسندگان و آثار آن دوران بود. عنوانهای بدیل و جاهای متفاوت اسامی و استفاده از عنوانهای لاتین، لزوم آشنایی با ادبیات به طور عام و ادبیات دوره انگلوساکسون را به طور اخص برای کارکنان بخش رده‌بندی کتابخانه و مشاوره با متخصصان موضوعی در موارد لازم، تأیید می‌کند. کلیدواژه‌ها: رده‌بندی کتابخانه کنگره، رده ادبیات انگلیسی، ادبیات انگلوساکسون.

مقدمه

رده‌بندی کتابخانه کنگره در یک مجلد جداگانه (PN, PR, PS, PZ) در رده زبان و ادبیات، ادبیات (کلی)، ادبیات انگلیسی و آمریکایی، داستان انگلیسی، و ادبیات کودکان و نوجوانان را معرفی کرده است. در زیر رده PS (ادبیات انگلیسی)، شماره‌های 1490-1799 به ادبیات (دوره) انگلوساکسون² اختصاص دارد. در این بخش از فرانمای مزبور، سرفصلهای کلی چون مجموعه‌ها، گزیده‌ها، نویسندگان و آثار انفرادی، و ادبیات لاتین دوره انگلوساکسون دیده می‌شود. سرفصل «نویسندگان و آثار انفرادی»³ علاوه بر دوره انگلوساکسون، در دوره‌های انگلو-نورمن⁴ و رنسانس انگلیسی⁵ نیز دیده می‌شود؛ حال آنکه از قرن هفدهم به بعد این سرفصل به «نویسندگان انفرادی»⁶ تقلیل یافته است. دلیل آن نامعلوم بودن اکثر نویسندگان آثار دوره‌های قبل از قرن هفدهم است. از قرن هفدهم به بعد، چون آثار ادبیات انگلیسی اغلب نویسندگانی شناخته شده دارند، آثار این نویسندگان مطابق روش جاری فرانماهای رده‌بندی در ادبیات در زیر نام نویسندگان آنها یافت می‌شود. مقایسه سرفصلهای زیر رده ادبیات انگلیسی در فاصله شماره‌های 1490 تا 1799 با متونی که به بررسی تاریخ ادبیات انگلیسی در دوره انگلوساکسون پرداخته‌اند، نشان می‌دهد با وجود امکانات بسیاری که برای

۱. عضو هیئت علمی بخش علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شیراز. (babakparto@yahoo.com)

1. Anglo-Saxon.
2. Individual authors and works.
3. Anglo-Norman.
4. English renaissance.
5. Individual authors.

شماره‌سازی وجود دارد، برخی از کاستیها و ناهماهنگیها در اختصاص سرفصل و شماره‌های فرانما در رابطه با نویسندگان، آثار، و موضوعات به جای مانده از آن دوران وجود دارد.

هدف

ارائه الگویی برای تحلیل فرانماهای رده‌بندی کتابخانه کنگره در رده ادبیات هدف کلی این نوشته است. بررسی امکانات و کاستیها و ناهماهنگیهایی که در تخصیص شماره‌های رده‌بندی به نویسندگان، آثار و موضوعات به جای مانده از آن دوران وجود دارد، نیز هدف خاص این بررسی است. آشنایی با سیر تطور ادبیات انگلیسی در دوره انگلوساکسون، نویسندگان و آثار این دوره با هدف اختصاص شماره‌های مناسب رده‌بندی به آثار این دوره و آثار مرتبط با دوره مزبور، از دیگر هدفهای این مقاله است.

روش

برای پی بردن به ظرفیتهای و کاستیها و ناهماهنگیهای احتمالی موجود در فرانمای ادبیات انگلیسی در دوره انگلوساکسون، مطالعه دقیق سرفصلهای فرانمای دوره مزبور و تقسیمهای فرعی آن و تاریخ ادبیات انگلیسی در آن دوره و مقایسه تطبیقی آنها، در دستور کار قرار گرفت. منابعی چون ادبیات انگلستان در رده‌بندی کتابخانه کنگره (PR) (4) و تاریخ ادبیات انگلیس امرالله ابجدیان (1) و لطفعلی صورتگر (2) نیز در این بررسی مقایسه‌ای مورد استفاده قرار گرفته‌اند. معادل فارسی اسامی نویسندگان و آثار و فرمهای ادبی و سایر موضوعات، مطابق با ضبط اسامی و موضوعات کتاب «تاریخ ادبیات انگلیس» دکتر ابجدیان و در صورت نیاز کتاب «تاریخ ادبیات انگلیس» دکتر صورتگر در این نوشته ثبت شده است. برخی از منابع استاندارد انگلیسی نیز در بررسی دیده شده‌اند. (3)

تحلیل

در فرانمای ادبیات انگلیسی - ادبیات دوره انگلوساکسون، سرفصلهای کلی زیر دیده می‌شود:

1. مجموعه‌ها (collections)، که مجموعه‌های دوره انگلوساکسون و انگلیسی اولیه (قدیم) را در برمی‌گیرد. مجموعه‌ها به دو سرفصل معاصر (Contemporary) و جدید (Modern) تقسیم شده است.
2. گزیده‌ها (Selections)، و منتخبات نظم و نثر یا گلچینها (Anthologies)
3. نویسندگان و آثار انفرادی (Individual authors and works).
4. ادبیات لاتین دوره انگلوساکسون. (4)

Anglo-Saxon literature
Collections
Contemporary
Exeter book
Vercelli book
Other contemporary collections
Modern

Selections. Anthologies
 Individual authors and works
 Latin literature of Anglo-Saxon period, See PA

در بخش نویسندگان و آثار انفرادی اسامی تعدادی از نویسندگان مشهور و آثار عمده آن دوره ذکر شده است. برای سایر نویسندگان و آثار می توان بر اساس حروف الفبای نام و عناوین آنها جای مناسب را پیدا کرده و از فضاهای خالی در شماره های فرانما برای ساختن شماره استفاده نمود. به عنوان مثال: (4:203)

1509 A- Ad
 Ad- Ael
 .A45 Aegidius (Legend)
 .A5 Aelfheah (St. Alphege)

نویسندگان عمده این دوره که نامشان در این بخش از فرانما آمده، عبارتند از:

1520-1538	Aelfric	آلفریک
1540-1568	Alfred the Great	آلفرد کبیر
1600-1628	Caedmon	کادمون
1639-1668	Cynewulf	کین وولف
1793	Wulfstan	وولفستان

به غیر از ردیف آخر - وولفستان - (4:210) برای نویسندگانی که نامشان در بالا ذکر شده، به جای استفاده از جدولهای نویسندگان انفرادی، در خود فرانما شماره هایی اختصاص یافته است. ولی برای گسترش آثار انفرادی آنها طبق روش معمول می توان از جدولهای آثار انفرادی استفاده کرد. مثلاً در زیر نام «کین و ولف»⁷ این عنوانها ذکر شده است: (4:207)

1647	Andreas	آندریاس
1645	Christ	مسیح

برای گسترش این آثار انفرادی که یک شماره ای هستند، می توان از جدول آثار انفرادی یک شماره ای ادبیات استفاده کرد.

در ردیف الفبایی نویسندگان و آثار انفرادی، به عنوانهای عمده این دوره نیز شماره هایی اختصاص یافته است. مثل: (4:210)

1722	Seafarer	دریانورد
1786	Wanderer	سرگردان

برای عنوانهایی که نامشان در فرانما نیامده نیز پیش بینی هایی برای تخصیص شماره به عمل آمده است. مثل: (4:210)

1776	T	عنوانهایی که با حرف T شروع می شوند
------	---	------------------------------------

1777	U	عنوانهایی که با حرف U شروع می شوند
1778	V	عنوانهایی که با حرف V شروع می شوند

نکته مهم در اینجا ذکر نکردن اسامی و عنوانهایی است که با وجود ثبت در کتابهای تاریخ ادبیات، توجهی به آنها نشده است. حال آنکه روش معمول در رده‌هایی چون ادبیات و فلسفه این است که عنوانها و اسامی شناخته شده در فرانما ثبت می شوند و پیش‌بینی اختصاص شماره برای آن گروه از اسامی و عنوانهایی است که تا به حال شناخته نشده (یا منتشر نشده‌اند) و احتمالاً ممکن است با آنها برخورد کنیم. البته، می‌دانیم که معمولاً درصد این احتمال برای دوره‌های گذشته، بسیار پایین و یا صفر است.

نویسندگان: به نویسندگان زیر، شماره‌ای در فرانما تخصیص نیافته است.

1. **گیلداس خردمند (Gildas the wise):** کتاب «گیلداس خردمند» درباره ویران‌سازی بریتانیا و مجرمیت شاهان و روحانیون است. (1:12)

این نویسنده بریتانیایی مهم‌ترین نویسنده لاتین قبل از ورود سنت آگوستین به بریتانیا بود. متولد سال 500م. تاریخ تألیف کتاب او قبل از 547م. است. بدون تخصیص.

1718 Gen - Gno

برای آثار لاتین نویسندگان این دوره باید اسامی و عنوانهایی در محل الفبایی خود بیاید و به فرانمای لاتین (PA) ارجاع داده شود. حال آنکه نه در PA و نه در این بخش، این اسامی ذکر نشده‌اند. به جای ذکر نویسندگان و آثار انفرادی ادبیات لاتین برای اسامی و عنوانها، تنها یک سرفصل کلی برای رده‌بندی ادبیات لاتین دوره انگلوساکسون وجود دارد که به PA ارجاع شده است.

2. **تئودور تارسوس (Theodore of Tarsus):** اسقف یونانی که سر اسقف کلیسای کانتربری شد. بدون تخصیص.

3. **هادریان (Hadrian):** در ادبیات یونانی و لاتین دست داشت و مشاور تارسوس بود. (1:13). بدون تخصیص.

4. **آلدهلم (Aldhelm):** (709 - ؟640). اولین انگلیسی بود که آثاری به لاتین نوشت. در کانتربری زیر نظر تارسوس و هادریان درس خواند. مدرسه‌ای نظیر مدرسه کانتربری در یورک تأسیس کرد. به انگلیسی و لاتین شعر می‌گفت (1:14). بدون تخصیص.

شماره تخصیصی کتابخانه کنگره . به Riddles of Aldhelm : 1970 PR1539.A4A17 . به آثار این نویسنده شماره کلی 1539 در فرانما تخصیص یافته است:

1539 Aelfr- Alf

در حالی که در فرانمای ادبیات انگلوساکسون هیچ ارجاعی برای این نویسنده و آثار او دیده نمی‌شود، به سایر آثار وی شماره‌هایی را در فرانماهای PA، A و PE تخصیص داده‌اند.

5. **اسقف بندیکت (Bishop Benedict):** مؤسس فرقه بندیکتن و صومعه آن. بدون تخصیص.

6. **سیالفرید (Ceolfrid):** جانشین اسقف بندیکت. او و اسقف بندیکت معلم بزرگ بودند و در رواج فرهنگ انگلولاتین نقش مهمی داشتند. (1:15). بدون تخصیص.

7. **بید محترم** 673-735 م. (Bede): بزرگترین شاگرد و نویسنده انگلولاتین عصر طلایی، در هفت سالگی وارد مدرسه صومعه جارو شد که یکی از بهترین مؤسسات آموزش و پرورش اروپا بود. او اولین تاریخ نویس انگلیس است و شهرتش بیشتر به خاطر کتاب «تاریخ کلیسای ملت انگلیس» است. در این کتاب به زندگی و آثار بسیاری از ادیبان عصر خود اشاره کرده است. درباره دستور زبان و نقد و اشعار و ... کتابهایی دارد. رد پای او تا قرن‌ها در ادبیات باقی ماند. (1:15). بدون تخصیص اگرچه بید از نویسندگان ادبیات دوره انگلوساکسون نیست، ولی به علت اینکه تاریخ او منبع عمده اطلاعات درباره نویسندگان و آثار این دوره است، ذکر نامش - با ارجاع - در این بخش ضروری است. تنها در سرفصل زیر می توان جایی برای سرگذشتنامه بید محترم یافت (1:154). (بهر بود ارجاعی در ادبیات دوره انگلوساکسون به «تاریخ ادبی و نقد» (Literary history and criticism) برای نام بید درج می شد).

History of literary history

29

Biography of historians of English literature, A-z

8. **اگبرت یورک (Egbert of York)**: از شاگردان برجسته بید و مؤسس مدرسه رهبانی در یورک بود (1:18). بدون تخصیص.

9. **الکونین (Alcuin)**: 735-804 م. دست پرورده مکتب یورک بود که سهم مهمی در تجدید حیات ادبی معروف به رنسانس شارلمانی داشت. بیشتر آثار او با کتابخانه‌ها سوختند و از بین رفتند. آثار مذهبی و روایات آلکونین شهرت بیشتری از آثار ادبی او دارند (1:18). بدون تخصیص.

در کتابخانه کنگره به آثار مختلف آلکونین شماره‌هایی در PE، PT، BX، Z، BS و LB اختصاص یافته است. * البته هیچ ارجاعی در فرانمای ادبیات انگلوساکسون به رده‌های مزبور دیده نمی شود. 10. **آزوالد (Oswald)**: قبل از قرن دوازدهم فعالیت داشت. بدون تخصیص.

مجموعه‌ها

اشعار به جای مانده از این دوره در چهار مجموعه خطی با لهجه ساکسون غربی موجود است: (1:23). (شماره‌های مقابل اسامی شماره فرناماست که به نویسندگان یا آثار آن دوره تخصیص یافته است.)

1. **مجموعه خطی کانون (Cotton Vittelius)**: موزه بریتانیا که حاوی منظومه‌های زیر است:

بینوولف (Beowulf) (اشعار رزمی - حماسه)، 1580-1588 و

جودیت (Judith)، 1730-1734 و

در این مجموعه سه اثر منثور نیز وجود دارد.

2. **مجموعه خطی جونوس (Junius Manuscript)** کتابخانه بادلی که حاوی منظومه‌های

مذهبی زیر است:

پیدایش (Genesis)، 1718

خروج (Exodus)، 1609

دانیال (Daniel)، 1607 و

مسیح و ابلیس (Christ and Satan) ، 1630-1634.

3. کتاب خطی اگزتر (Exter Book) که در کلیسای اگزتر نگهداری می شود (1490) حاوی

منظومه های زیر است:

مسیح (Christ) ، 1645

جولیاننا (Juliana) ، 1652

سرگردان (The Wanderer) ، 1788

دریانورد (Seafarer) ، 1722

ویدسیز (Widsith) ، 1788

دینور یا مویه دینور (Deor's Lament) ، 1672-1676.

یازده منظومه متفکرانه دیگر و تعداد زیادی اشعار کوتاه نیز در کتاب خطی اگزتر وجود دارند:
طبق دستور فرانما، برای آثار انفرادی از کتاب خطی اگزتر باید به شماره (های پس از؟) 1509 نگاه

کرد:

Anglo-Saxon literature

Collections

Contemporary

1409 Exeter book

Cf. PR1760+, Riddles

For individual works from the Exeter book,

See PR1509

مواهب خداداد بشر (Gift of the Men). تخصیص.

Gift of the men (Bi manna Craeftum), See PR1746

1746 Man's gift (Bi manna craeftum)

پندهای پدر (A Father's Teachings). تخصیص. (با عنوان آموزش پدر)

1707 Father's instruction

خلق و خوی بشر (Moods of Men). بدون تخصیص.

تقدیر بشر (Fates of Men). تخصیص.

1744 Man's fate (Bi manna wyrдум)

عجایب آفرینش (Wonders of Creation). تخصیص.

1792 Wonders of creation

شعر مقفی (Riming Poem). تخصیص (1765.R55)

قطعه اندرز (Admonition). بدون تخصیص.

البته برای Admonitions (اشعاری که متضمن وعظ و اندرز است) در «مجموعه ادبیات انگلیسی، بر

حسب دوره» برای دوره انگلوساکسون (بدون هیچ ارجاعی برای نویسندگان و آثار انفرادی دوره مزبور)

شماره PR1121 اختصاص یافته است.

با توجه به اینکه برای برخی از آثار انفرادی کتاب آگزرتر شماره ای در فرانما تخصیص نیافته، آیا می توان از شماره کلی تر (خود کتاب آگزرتر) استفاده کرد؟ استفاده از جدول آثار انفرادی یک شماره ای، هم با دستور العمل فرانما در این بخش مغایر است و هم با شماره هایی که به بعضی از آثار انفرادی این کتاب تخصیص یافته است.

4. کتاب خطی ورچلی (Vercelli Book): که در کتابخانه ورچلی در شمال ایتالیا نگهداری می شود (1495) و حاوی منظومه های زیر است:

آندریاس (Andreas) ، 1644

سرانجام حواریون (The Fates of the Apostles) ، 1703

خطابه روح به بدن (Address of the Soul to the Body) ، 1774

رؤیای صلیب (the Dream of the Road) ، 1680

ایلین (Elene) ، 1647.

از بین چهار مجموعه خطی فوق، تنها برای دو مجموعه (1490) Exeter book و Vercelli book (1495) شماره هایی تخصیص یافته است. برای دو مجموعه دیگر یعنی «کاتون» و «جونوس» شماره خاصی وجود ندارد و باید آنها را در سایر مجموعه های آن دوره رده بندی کرد. ذیل شماره کتاب آگزرتر با یادداشت «مقایسه کنید با» شماره بدیل معماها برای مقایسه با آن آورده شده است، حال آنکه چنین مقایسه ای برای سایر مجموعه ها که تقریباً همان خصوصیات را دارند، صورت نگرفته است. علاوه بر آن، ارجاعی برای آثار انفرادی کتاب آگزرتر و شماره های آن وجود دارد. آثار انفرادی مجموعه های دیگر هر یک شماره هایی را به خود اختصاص داده اند، ولی ارجاعی در قسمت مجموعه های فرانما برای آنها دیده نمی شود. با این ترتیب شماره دادن، خود مجموعه ها در جای دیگری از قفسه ها رف آرایبی می شوند و آثار انفرادی آنها که عنوانهای متفاوتی دارند، در فاصله ای دورتر از آنها رف آرایبی خواهند شد که خلاف رویه جاری در رده بندی کتابخانه کنگره است.

Anglo-Saxon literature

Collections

Including collections of Anglo-Saxon and Early English

Contemporary

1490 Exeter book (Codex Exoniensis)

Cf. PR1760+, Riddles

For individual works from the Exeter book,

See PR1509

1495 Vercelli book (Codex Vercellensis)

1500 Other contemporary collections, A-Z

Caedmon manuscript, MSS Junius, See PR1600+

.N67 Nowell codes

تقسیم بندی آثار منظوم

تقسیم‌بندی آثار منظوم انگلوساکسون به آثار مسیحی و ژرمنی و یا آثار دنیوی و غیر دنیوی، تصنعی و برای سهولت کار است. بندرت اثری را می‌توان دینی یا دنیوی محض دانست و هر نوع تقسیم‌بندی، بدون اشکال نیست (1:23). منظومه‌های دنیوی را می‌توان به دو دسته رزمی و غیر رزمی تقسیم کرد. بقیه، منظومه‌های درباری نامیده می‌شوند. سایر اشعار دنیوی غیر درباری بوده و غیر از معماها و اندرزها کم و بیش غنایی هستند (1:24). البته، بسیاری از آثار منظوم انگلوساکسون ناپدید گشته و آنچه مانده ناقص و ناتمام است و اغلب تاریخ دقیق نگارش آنها معلوم نیست. (1:23). روش نظم شفاهی انگلوساکسون، عامل مفقود شدن بسیاری از آثار منظوم آنهاست. در واقع، زبان رون که آنها با خود از اروپا آورده بودند، قدرت جاودان ساختن آثار ادبی آنها را نداشت (1:22). در کلیه کتابهای تاریخ ادبیات انگلیس دوره انگلوساکسون بر تقسیم‌بندی آثار منظوم و مثنوی این دوره تأکید فراوان شده است، ولی در فرانمای این بخش هیچ‌گونه تخصیصی برای تقسیم‌بندی‌هایی چون دنیوی و غیر دنیوی، رزمی و غیر رزمی، غنایی و مذهبی و ... در نظر گرفته نشده است.

منظومه‌های رزمی: این منظومه‌ها اغلب به افسانه و تاریخ ژرمنها مربوطند و اکثر قهرمانان آنها انگلیسی هستند. قوای مهاجم انگلوساکسون اشعار رزمی را با خود به بریتانیا آوردند (1:21). از آخر قرن هشتم به بعد هجوم و غارت دانمارکی‌ها کتابخانه‌های شمال بریتانیا را ویران و ادبیات شکوفا را نابود کرد. مشخص نیست چه اندازه از مجموعه‌های رزمی مفقود و محو گردید. بدون تخصیص.

اولین سراینده‌گان انگلوساکسون که اسکاپ (Scop) نامیده می‌شدند، خنیاگرانی (Minstrel) بودند که با چنگی در دست، در دربار شاهان نغمه‌های حماسی خود را می‌خواندند. در واقع، «اسکاپ» شعرای حماسه سرای حرفه‌ای بودند که اشعار حماسی ژرمنی را می‌سرودند و از حفظ می‌خواندند. مهاجمان انگلوساکسون شرح و خاطره پهلوانان حماسی در اشعار اسکاپ را با خود به بریتانیا آوردند (1:20). بدون تخصیص.

بیئولف (Beowulf): این منظومه بیشتر رزمی - حماسی است تا درباری.

نام سراینده حماسه بیئولف معلوم نیست. تنها نسخه موجود به لهجه ساکسون غربی است که در قرن دهم نگاشته شده و غیر از زبان، هیچ چیز دیگرش انگلیسی نیست. حماسه شامل دو داستان مجزا از دلاوریهای دوران جوانی و پیری بیئولف است. (1:31) قسمتی از بیئولف لحن مرثیه داشته و با اشعار غنایی قرابت دارد (1:39). در میان اشعار رزمی تنها بیئولف را می‌توان حماسه نامید. بقیه با آنکه از رزم و پهلوانی سخن می‌گویند، تنها همانند گزیده‌های کوتاهی از حماسه بوده و منظومه‌های درباری نامیده می‌شوند. بعضی از تاریخ ادبیات نویسان تنها به خاطر اجتناب از ابهام، آنها را **منظومه‌های درباری** نامیده‌اند.

به این حماسه، 9 شماره در فرانما تخصیص یافته است. تقسیم‌بندی‌های بیئولف در خود فرانما آمده و برای تقسیم‌های فرعی آن نیازی به استفاده از جدول نیست.

1580-1588 Beowulf

گروه منظومه‌های رزمی علاوه بر بیئولف شامل منظومه‌های زیر نیز می‌باشد: (1:24)

فین (فینزبرگ): Finnsburg: شرح جنگی است در قلعه‌ای به همین نام. شعری است از شاعری

خنیاگر که حدود سال 700 میلادی سروده شده است (1:43). تخصیص.

1710-1714 Finnsburh

نبرد برونان برگ The Battle of Brunanburg: این شعر رزمی داستان فتح و شرح نبرد با مهاجمان است. از نظر فن شعر ماهرانه و از لحاظ مطلب و سبک، شبیه روایت‌های شاعران خنیاگر است. این منظومه در قرن نوزدهم توسط «آلفرد لرد تنی سون» (Alfred Lord Tennyson) به انگلیسی برگردانده شده است. (نام این شخص نیز در زمرة نویسندگان قرن نوزدهم انگلستان در فرانما نیامده است) (1:46). تخصیص.

Battle at Brunanbruh, See PR1592

1592 Brunanburh. Athelstan's victory

جنگ مالدن Battle of Maldon: این منظومه داستان تهاجم وایکینگ‌ها یا دزدان دریایی به سواحل اسکس نزدیک مالدن است. منظومه دارای سه بخش است. بعد از حماسه بیثولف، بزرگترین شعر رزمی انگلوساکسون است (1:47). تخصیص.

Battle of Maldon, See PR1594

1594 Byrthnoth's death. The battle of Maldon

والدهرا (Waldhere): به بزرگی حماسه بیثولف نیست، ولی مثل آن حماسه با اشارات مذهبی همراه است. شاعر این منظومه در فن شعر و ادبیات مسیحی و ژرمنی تبحر داشته است (1:45). تخصیص.

1780-1784 Waldere (Waldhere?)

ویدسیز (Widsith) (بهترین نمونه از اشعار خنیاگران بود و احتمالاً شاعر آن ویدسیز نام داشت). تخصیص.

1788 Widsith

منظومه‌های غنایی (اشعار غیر رزمی) - مرثی و منظومه‌های غنایی انگلیسی قدیم

منظومه‌های غیر رزمی انگلوساکسون اگر چه با عقاید مسیحیت در آمیخته است، ولی می‌توان آنها را منظومه‌های مادی و دنیوی دانست. این منظومه‌ها مضامینی از قبیل عشق و احساسات فردی و پند و اندرز دارند و به گونه‌ای فلسفی با عقاید مسیحیت درهم آمیخته‌اند. بعضی منتقدان این منظومه‌ها را مرثیه (به معنای در خود فرو رفتن و عزا گرفتن) نامیده‌اند.

مویه دینور (Deor Lament): مویه دینور گویای فراز و نشیب زندگی یک شاعر درباری است که محرومیت و عواطف خود را با مسیحیت و تسلی دینی در هم آمیخته است (1:52). تخصیص.

1672-1676 Deor's Lament

سرگردان (Wanderer): احتمالاً بهترین شرح بر زوال عصر اساطیری و پهلوانی است، عصری که با پیدایش مسیحیت بی رونق شده است. این منظومه اشارات روشنی به خدا و ایمان دارد و سراینده آن به احتمال زیاد مسیحی بوده است (1:53). تخصیص.

1786 Wandere

دریانورد (Seafarer). از بعضی جوانب نظیر منظومه «سرگردان» و منظومه‌ای است که وحدت مکان داشته و فقط با دریا سر و کار دارد. بعضی از شعرا از جمله ازرا پاوند (Ezra Pound) آن را به انگلیسی مدرن بازنویسی کرده‌اند (1:55). تخصیص.

1772 Seafarer

البته برای نام «ازرا پاوند» در فرانما شماره‌ای تخصیص نیافته است.

ویرانه (Ruin). برخلاف منظومه‌های «سرگردان» و «دریانورد»، منظومه «ویرانه» با غم و اندوه شخصی آغاز نمی‌گردد. او معتقد است تقدیر با عث ویرانی گشته نه خدا و افراد بشر (1:56). تخصیص.

1766 Ruin

از بین سه منظومه عشقی «مویه زن»، «پیام شوی» و «وولف و ایدواکر» که در کتاب اگرتر موجود است، احتمال دارد دو منظومه پیام شوی و مویه زن از یک شاعر باشند. (1:57)

پیام شوی (پیام عاشق) (The Husband's Message). تنها شعر غنایی انگلوساکسون است که از غم و اندوه و تأسف بر سپری شدن سعادت گذشته در آن اثری نیست. فرستاده شوی تکه چوبی است که پیام بر آن نقش شده است. بعضی منتقدان این منظومه را با مویه زن مرتبط می‌دانند (1:59). تخصیص.

1728 Husbands message

(مویه) شکایت زن (The Wife's Lament). این منظومه 53 مصرعی درد دل زنی است که از شوی خود جدا شده و مجبور است تنها در غاری مسکن‌گزیند. این منظومه طرز تفکر و احساسات یک زن انگلوساکسون را با شور و هیجان نشان می‌دهد، ولی چنانچه به دنبال الگویی برای منظومه‌های عشقی انگلوساکسون هستیم، باید به منظومه‌های ویرژیل و آوید رجوع کرد. تخصیص.

1790 Wife's complaint (Lament?)

وولف و ایدواکر (Wulf and Eadwac'er). یکی از مبهم‌ترین منظومه‌های انگلوساکسون است. گوینده آن زنی است که از مثلث عشق سخن می‌گوید. زن در سرزمین بیگانه‌ای اسیر است و آرزوی دیدن عاشق خود وولف را دارد. بعضی نقدنویسان منظومه را افسونی علیه دمل می‌دانند و معتقدند وولف یک بیماری روانی است و کلمه ایدواکر به معنای تضعیف کردن بیماری است (1:60). بدون تخصیص. می‌توان از شماره جامع‌تر کتاب اگرتر استفاده کرد.

Exter book, See PR1490

1490 Exter book

For individual works from the Exter book, See PR1509

گرچه برای آثار انفرادی کتاب اگرتر به شماره 1509 ارجاع شده است، ولی برای اثر فوق شماره ای در فرانما وجود ندارد.

معمها (Riddles). معمها سرگرمی ادبی محسوب می‌شدند، ولی امروزه چندان قابل توجه نیستند و بندرت جزء ادبیات محسوب می‌شوند. اغلب معمها در قرن هشتم نوشته شده و سراینده‌گان مختلفی داشته‌اند که همگی ناشناخته‌اند. در کتاب اگرتر 95 معمای منظوم وجود دارد که با مفقود گشتن بعضی از برگهای کتاب و ضایع شدن دستخطها بسیاری از این معمها ناقص مانده‌اند. همگی به سبک شعر انگلیسی قدیم یا کلاسیک سروده شده‌اند (1:60). تخصیص.

1760-1764 Riddles

Cf. PR1490, Exeter book

به نظر می‌رسد به جای یک اثر انفرادی، بهتر است معمها را یک مجموعه یا بخشی از مجموعه اگرتر بدانیم و شماره همان مجموعه را بدان اختصاص دهیم.

افسون‌ها (The Charms): مهاجمان انگلوساکسون عقایدی مربوط به افسون، سحر و طلسم با خود به بریتانیا آوردند تا آنها را در مقابل هوای بد، دزدان گله و ... محفوظ دارند و در مسافرت، درد، معالجه زمینهای بایر، پراکنده کردن زنبوران عسل و ... آنها یاری دهد. تاریخ تصنیف افسون‌ها معلوم نیست. افسون‌ها تنها تا حدودی طرز فکر، رویه زندگی و اعتقاد انگلوساکسون‌ها به خرافات و دعاها را می‌رسانند و ارزش ادبی چندانی ندارند (1:61). بدون تخصیص. شماره ای مناسب برای آن وجود ندارد. اگر مشخص شود در کدام مجموعه بوده، بهتر است شماره همان مجموعه را بدان اختصاص دهیم.

پندها و اندرزها و گفتارهای اخلاقی و خردمندانه , (The Gnomic Verse).

پندها و اندرزها از گفتارهای متفاوتی تشکیل شده‌اند که همگی کوتاه و پرمعنا و دربارهٔ امور عادی زندگی هستند. بسیاری از گفتارها در منظومه‌های مختلف پراکنده‌اند. گفتارها، مثل گفتارهای ادبیات سایر زبانها به ادب اولیه مربوطند و معمولاً فاقد زیبایی ادبی هستند (1:63). تخصیص.

1720 Gnomic verses

مشخص نیست در حالی که برای پندها و ... و معماها شماره‌هایی اختصاص یافته، چرا برای افسون‌ها و همچنین شعرهای رزمی و غنایی و مذهبی و ... شماره‌ای در نظر گرفته نشده است.

ادبیات مذهبی انگلیسی قدیم

از اوایل قرن هفتم تا اواسط قرن نهم، هفت شاهنشاهی انگلوساکسون تسلط سیاسی بریتانیا را یکی پس از دیگری به دست گرفتند. با این حال، فاتحان واقعی آن ادوار مردان جنگی نبودند بلکه مبلغان کیش جدید بودند که به جهت دعوت انگلوساکسونها به دین حضرت مسیح، سختیهای زیادی کشیدند. آثار مکتوب قرنهای هفتم تا نهم، تأثیر نفوذ کلیسا را بر فرهنگ ملت انگلیس نشان می‌دهد. آثار ادبی بیشتر توسط روحانیون نوشته می‌شد. در واقع، ادبیات انگلیسی قدیم نمایانگر ذوق و علاقه روحانیون است (1:22). در اواخر قرن هفتم و در قرن هشتم، اشعار مکتوب دینی در شمال بریتانیا نگاشته شد؛ ولی تمام نسخه‌های اصلی اشعار از بین رفته است و آنچه باقی مانده در دستخطهای قرن دهم ساکسون غربی موجودند. تاریخ شروع اشعار دینی را می‌توان قبل از 680م. دانست. به گفته «بید»، کادمون در صومعهٔ هیلدا به طور معجزه آسا شاعر گشت. وقتی دین منشأ الهام نظم گردید، خصوصیات پهلوانی با عناصر غنایی و ذهنی آمیخته و تعدیل شد. البته، منظومه‌های دینی را نمی‌توان به طور قاطع از منظومه‌های پهلوانی و غنایی جدا دانست (1:65).

بر اساس اظهار نظر ارسطو در مورد شعر، این منظومه‌ها را با وجود لطف و زیباییهای آنها نمی‌توان شعر نامید، زیرا وی معتقد است آنچه موضوعش تاریخ یا دین باشد، شعر نیست. بنابراین، موضوع شعر نباید از تاریخ یا مذهب اقتباس شود (1:84).

در میان شعرای دینی انگلوساکسون، تنها به دو نام «کادمون» و «کین وولف» (Cynewulf) برمی‌خوریم. مکتبهای دینی این دوره نیز به دو مکتب کادمون و کین وولف تقسیم می‌شود. البته چون از سراینندگان

واقعی منظومه‌ها اطلاعی در دست نیست، بهتر است آنها را به مکتب کادمون یا کین وولف نسبت دهیم (1:68).

کادمون (Caedmon). اولین شاعر انگلیسی است که نامش را می‌دانیم. اشعار مذهبی انگلوساکسون با کادمون که یک کارگر مزرعه و بی‌سواد بود، شروع می‌شود. فعالیت ادبی او بین سالهای 657 و 680 م. شروع و شکوفا گشت. بر اساس گفتار «بید» نویسنده تاریخ کلیسای ملت انگلیس، بسیاری از اشعار مذهبی انگلوساکسون که باز نویسی داستانهای تورات و انجیل هستند، به کادمون نسبت داده شده است. البته، غیر از یک سرود مصرعی، دلیل قاطعی برای نسبت دادن اشعار مذهبی به کادمون وجود ندارد (1:71). تخصیص.

1600-1628 Caedmon

29 شماره در خود فرانما برای کادمون و آثار تخصیص یافته است، ولی برای مکتب کادمون شماره ای تخصیص نیافته است.

کین وولف (Cyewulf). اشعار مذهبی انگلوساکسون توسط وی، از باز نویسی داستانهای کتاب مقدس به آموزش و پارسایی و حتی تصوف سوق داده شد. اشعار مکتب کین وولف توسعه ای را بر نوشته های مکتب کادمون نشان می‌دهد (1:69). تخصیص.

1639-1668 Cynewulf

30 شماره در خود فرانما به کین وولف اختصاص یافته، ولی برای مکتب کین وولف شماره ای تخصیص نیافته است. برای برخی از آثاری که به او نسبت داده شده نیز در این مجموعه شماره‌ها، شماره‌هایی اختصاص یافته است: آندریاس (1644)، مسیح (1645)، ایلین (1647)، جولیان (1652). ولی برای آثار دیگر او که به احتمال زیاد اثر خود کین وولف نیست و توسط سرایندگان این مکتب سروده شده است، با استفاده از ارجاعاتی که وجود دارد، باید شماره‌های دیگری را خارج از این مجموعه (1639-1688) تخصیص داد.

Dream of the rood, See PR1680
Fates of the apostles, See PR1703
Gift of the man, See 1746
Guthlac, See PR1722
Judith, See PR1730+
Phoenix, See PR1750
Riddles, See PR1760+

در نهایت، با توجه به اینکه برای هیچ یک از آثاری که به کین وولف یا مکتب او نسبت داده شده است نمی‌توان با قطعیت اظهار نظر کرد، دلیل این تفکیک در انشقاق شماره‌های آثار او چندان مشخص نیست.

دست نوشته جونیوس یا مجموعه خطی جونیوس (Junius Manuscript).

در کتابخانه بادلی دانشگاه آکسفورد موجود بوده و موضوع اشعارش بر اساس داستانهای کتاب مقدس است. جونیوس متعلق به مکتب کادمون است. این منظومه دارای دو باب است:

باب اول شامل سه منظومه پیدایش (Genesis)، خروج (هجرت) (Exodus)، دانیال (Daniel)، و باب دوم که شامل منظومه مسیح و ابلیس (Christ and Satan) است. پیدایش جهان (Genesis). اولین و طولانی‌ترین منظومه دست نوشته جونیوس است و در آن باب پیدایش تورات به نظم کشیده شده است. پیدایش جهان از ترکیب دو منظومه تشکیل یافته که آنها را پیدایش الف و پیدایش ب می‌نامند. پیدایش ب را بهشت گمشده نیز می‌نامند. احتمالاً میلتون در «بهشت گمشده» خود از پیدایش ب متأثر گردیده است. این

منظومه در اوایل قرن هشتم و احتمالاً توسط کادمون یا راهبی دیگر در شمال سروده شده است. به احتمال زیاد، ترجمه یکی از اشعار ساکسون قدیم است که در قاره اروپا نوشته شده است (1:73). تخصیص.

Genesis, See PR1611

1611 Genesis

برای پیدایش الف و ب نیز تخصیص نداریم.

منظومه سفر خروج (The Exodus): بر اساس شواهد زبانشناسی، این خروج قدیم‌ترین منظومه دینی است. این منظومه بر اساس داستانهای تورات سروده شده و شرح خروج بنی اسرائیل از مصر است. منظومه سفر خروج، بهترین نمونه شعر مذهبی به سبک و اصول داستانهای پهلوانی است (1:75). تخصیص.

Exodus, See PR1609

1609 Exodus

1610 Including Exodus and Daniel

منظومه دانیال (Daniel): این منظومه، فاقد هنرمندی و زیبایی و خصوصیات دراماتیک منظومه خروج است، و شامل دعای عزریا و بازنویسی قسمتهایی از 5 فصل اول سفر دانیال تورات است (1:77). تخصیص.

Daniel, See PR1607

1607 Daniel

چنانکه ملاحظه می‌شود، به بخشهای مختلف باب اول جونوس شماره یا شماره‌هایی تخصیص یافته است، ولی برای باب اول شماره خاصی در فرانما دیده نمی‌شود.

مسیح و ابلیس (Christ and Satan): در باب دوم منظومه جولوس، منظومه‌ای بدون عنوان در دوازده بند موجود است که امروزه «مسیح و ابلیس» نامیده می‌شود. داستان احتمالاً در اوایل قرن نهم توسط شاعری از مکتب کادمون سروده شده است. «مسیح و ابلیس» منظومه‌ای موعظه‌وار است. شاعر عناصر دراماتیک، حماسه و غنایی را با هم آورده است (1:78). تخصیص.

1630-1634 Christ and Satan

شماره فرانما خاص مسیح و ابلیس است، ولی برای باب دوم منظومه هم مانند باب اول شماره‌ای تخصیص نیافته است. افزون بر این، در حالی که هر یک از بخشهای جونوس شماره خاص خود را دارند، برای خود مجموعه شماره‌ای در نظر گرفته نشده است. تنها می‌توان از شماره 1500 فرانما طبق دستور استفاده کرد:

Collections

Contemporary

1490 Exeter book

1495 Vercelli book

1500 Other contemporary collections, A-Z

جودیت (Judith)، 1730-1734. جودیت همراه با بیثولف و سه اثر منثور دیگر، در مجموعه خطی کاتون موزه بریتانیا نگهداری می‌شوند. حماسه بیثولف در فرهنگ ژرمنی ریشه دارد و جزو منظومه‌های رزمی و حماسی طبقه‌بندی می‌شود، اما دو شعر جودیت و آندریاس حماسه‌هایی دینی هستند که بر الگوی داستانهای ژرمنی استوارند. با وجودی که سراینده جودیت از مکتب کین وولف مطلع بوده، در خلال اشعار مکتب کادمون بررسی می‌شود. منظومه آندریاس هم که بیشتر به مکتب کین وولف شبیه است، به خاطر

قربانتش با جودیت، پس از این منظومه بررسی می شود. منظومه جودیت زمانی به کادمون نسبت داده می شد ولی خصوصیات زبانی و وقایع تاریخی آن را به ربع اول قرن دهم و احتمالاً سال 918 مربوط می سازد. آلفریک موعظه ای روی جودیت نوشت تا به انگلیسی ها پایداری در مقابل ژرمنها را بیاموزد. احتمالاً شاعر تحت تأثیر آن موعظه بوده است. منظومه جودیت در صف مقدم ادبیات انگلیسی قدیم در کنار بیثولف و اندریاس و ایلین قرار دارد (1:80). تخصیص.

1730-1734 Judith

آندریاس (Andreas). همراه با سرانجام حواریون، خطابه روح به بدن، رؤیای صلیب، و ایلین در مجموعه کتاب خطی ورچلی قرار دارد. منظومه آندریاس که ظاهراً بر اساس ترجمه لاتین یک متن یونانی است، در 15 بند اعمال آندریاس قدیس و سنت متی را به نظم کشیده است. این منظومه مانند جودیت اثر شاعری از مکتب کین وولف بوده و از حماسه بیثولف متأثر گشته است. با آنکه بعضی منتقدان منظومه آندریاس را حماسه نامیده اند، مضمون منظومه آن را به کتب دینی مسیحی بیشتر شبیه ساخته تا یک شعر قهرمانی انگلوساکسون (1:82). تخصیص.

Andreas, See PR1644

1644 Andreas

مکتب کین وولف

با آنکه سراینندگان اشعار قدیمی انگلیسی گمنامند، نام کادمون و کین وولف، نامهایی آشناست. کادمون به خاطر آنکه «بید» از او نام برده، و کین وولف بدان جهت که نام خویش را با الفبای رون - که الفبای قدیمی تیوتونیک است - در آخر ابیات چهار شعرش ثبت کرده است؛ البته، ذکر نام او به امید التماس دعا از دوستان اشعارش بوده است. کین وولف آثار خود را در اواخر قرن هشتم سروده است. اشعار مکتب کین وولف مبین آگاهی از ادبیات و دانش ادبی بوده که در اشعار مکتب کادمون به چشم نمی خورد. اشعار بسیاری را به کین وولف نسبت داده اند، ولی تنها چهار منظومه سرانجام حواریون، معراج مسیح، جولیان، و ایلین حاوی نام او هستند. منظومه های مسیح شماره یک و سه، آندریاس، رؤیای صلیب، عنقا، گوتلاک و چند شعر، دیگر از لحاظ سبک و موضوع با اشعار امضا شده کین وولف شباهت دارند و اگر آثار او نباشند، توسط سراینندگان مکتب او به رشته تحریر در آمده اند (1:84). برای مکتب کین وولف تخصیصی صورت نگرفته است.

سرانجام حواریون (The Fates of Apostles) (اثر کین وولف). منظومه کوتاه «سرانجام حواریون» شاید خاتمه منظومه آندریاس باشد چون در دستنوشته ورچلی پس از دنبال منظومه آندریاس آمده است. در صورت صحت این امر، آندریاس را هم باید اثر کین وولف بدانیم. کین وولف در این منظومه به منظور آموزش انجیل، مخاطرات حواریون را پس از پراکنده شدن شرح و بررسی کرده است (1:85). تخصیص.

1703 Fates of Apostles

منظومه مسیح (Christ). از لحاظ ادبی جالب ترین شعر کین وولف است. زمانی «منظومه مسیح» را مجموعه سرودهایی درباره ولایت مسیح (5 سرود)، معراج (5 سرود)، و روز معاد (7 سرود) می پنداشتند؛ اما بعدها معلوم شد عناوین این سه منظومه مختلف درباره سه ظهور مسیح است، که تنها عنوان سه ظهور به آنها

وحدت می بخشد. سه منظومه را به نامهای مسیح شماره یک یا ولادت مسیح، مسیح شماره دو یا عروج مسیح، و مسیح شماره سه یا روز معاد می نامند. در میان این سه منظومه، تنها معراج یا عروج مسیح حاوی نام کین و وولف است و مسلماً اثر او بوده و نسبت دادن دو منظومه دیگر به کین و وولف، خالی از اشکال نیست (1:86).
تخصیص.

1645 Christ

ولادت مسیح (Advent: Christ I). ولادت مسیح شامل یازده قطعه سرود مذهبی خطاب به مریم، اورشلیم، مسیح و ... می شود. این منظومه آغاز پیدایش نمایشنامه دینی است. این منظومه را اشعار غنایی ولادت (Advent Lyrics) می نامند. (1:87)

عروج مسیح (Ascension: Christ II). (اثر کین و وولف). منظومه عروج در 5 بند، با وجود موعظه وار بودنش، زیبایی و لطف خاصی دارد. کین و وولف موعظه پاپ گرگوری بر معراج مسیح و بعضی کتابهای دینی دیگر را آزادانه منظوم نموده و هنرمندی خود را در استعاره ها و نمادها نشان داده است (1:89). بخشهای سه گانه مسیح بدون تخصیص هستند.

روز معاد (Doomsday: Christ III). در ادبیات انگلوساکسون یا انگلیسی قدیم سه منظومه مختلف با عنوان روز معاد موجود است:

روز معاد الف. ترجمه ای است مربوط به قرن دهم از یک شعر لاتین که به بید نسبت داده شده است.

روز معاد ب. از هنر شعری برخوردار و بر اساس قواعد دینی مندرج در اشعار لاتین استوار است.

روز معاد ج. که «مسیح شماره سه هم نامیده شده، اثر مکتب کین و وولف است. کین و وولف از یک سرود لاتین درباره قیامت که «بید» آن را در کتاب فن شعر خود درج کرده»، استفاده نموده است. «روز معاد» و بخشهای سه گانه آن، بدون تخصیص هستند.

جولیان (Juliana). اثر کین و وولف. منظومه جولیان داستان رقت انگیز شکنجه و در نهایت شهادت یک مسیحی باکره است که حاضر نمی شود با یک کافر پیمان زناشویی ببندد. منظومه جولیان در کتاب خطی اگرتز موجود است. تخصیص.

1652 Juliana

منبع کین و وولف در بازآفرینی این منظومه، نثری است به زبان لاتین با عنوان: زندگی باکره شهید جولیان (Juliana Virginis Martyris) که در کتاب زندگی و جشنهای شهدا (Acta Sanctorum) ثبت شده است (1:91). بدون تخصیص.

ایلین (Elene). (اثر کین و وولف). منظومه ایلین بر اساس شرح زندگی سنت هلنا مادر قسطنطین کبیر و نیز نحوه پیدایش صلیب که در کتاب زندگی و جشنهای شهدا آمده، استوار می باشد. این اثر را بسیاری شاهکار کین و وولف دانسته اند. تخصیص.

1647 Elene

سه منظومه زیر که از لحاظ موضوع و سبک با چهار شعر امضا شده کین و وولف قرابت دارند، الزاماً به شعرای مکتب کین و وولف نسبت داده می شوند. علاوه بر ولادت، روز معاد، و آندریاس (که در بالا آمده) می توان از منظومه های گوتلاک، فینیکس، و فیزیولوگوس نام برد. (1:95)

گوتلاک (Guthlac). گوتلاک تنها منظومه‌ای است که شرح زندگی یک قدیس انگلیسی را بیان می‌کند. شرح احوال او را راهبی به نام فلیکس به زبان لاتین نوشته است. این منظومه در کتاب «زندگی و جشنهای شهدا» به ثبت رسیده است. منظومه گوتلاک در ادبیات انگلوساکسون جای مخصوص خود را دارد، زیرا صحنه جدیدی را نشان می‌دهد که نه تنها به زندگی شاهان و جنگجویان ارتباط نداشته، بلکه جلال و ابهت دنیا را به هیچ می‌گیرد. این منظومه بیش از هر شعر دیگر انگلوساکسون به مطالعه خصوصیات و صفات اختصاصی فرد می‌پردازد.

دو منظومه نیز به نامهای گوتلاک الف و گوتلاک ب به ثبت رسیده که شعرای آنها ناشناس هستند. هر دو این منظومه‌ها بر پایه نثر لاتین اغوا و مرگ سنت گوتلاک اثر فینیکس، بنا شده اند (1:95). تخصیص.

1722 Guthlac

البته برای گوتلاک الف و گوتلاک ب، تخصیص صورت نگرفته است.

فینیکس (Phoenix). (منظومه فینیکس، ققنس یا عنقا) در 8 بند احتمالاً توسط یک دبیر کلیسا در عصر کین وولف سروده شده و افسانه کلاسیک و شرقی پرنده‌ای است که با تجدید حیات، خود را جاودان ساخته و سبیل جاودانی در دین مسیح گردیده است. شباهت آن با منظومه ایلین در قافیه و تجانس حروف، سبب شده بعضی منتقدان آن را اثر کین وولف بدانند (1:98). تخصیص.

1750 Phoenix

فیزیولوگوس یا منظومه حیوانات (Physiologus). در کتاب خطی آگرتز پس از منظومه فینیکس سه شعر کوتاه وجود دارد که زمانی به کین وولف نسبت داده می‌شدند، اما احتمالاً توسط شاعر فینیکس سروده شده‌اند. اهمیت این اشعار به خاطر ارزش ادبی آنها نیست، بلکه مانند معماها نمایانگر ظهور و توسعه ادبیات در جهان می‌باشد. این سه منظومه درباره پلنگ، نهنگ، و کبک (Penther, Whale, Partridge) نوشته شده اند (1:101). تخصیص.

1752-1756 Physiologus

رؤیای صلیب (Dream of the Rood). این منظومه در دستنوشته ورچلی موجود است و شاید در آخر قرن نهم به رشته تحریر درآمده باشد. رؤیای صلیب، یکی از بهترین اشعار غنایی انگلوساکسون است (1:102). تخصیص.

1680-1676 Dream of the rood

حمله مسیح به دوزخ و نجات ارواح پاکان (Harrowing of Hell or Christ's Harrowing of Hell). منظومه حمله مسیح به دوزخ که بخشی از آن بجا مانده، با زیارت قبر مسیح توسط حضرت مریم در صبح روز عید پاک شروع می‌شود و ناگهان دوزخ را ترسیم می‌کند (1:105). تخصیص.

Harrowing of Hell, See PR1630+

1630-1634

Christ and Satan
Christ's Harrowing of Hell

روح و جسم (Soul and Body). منظومه روح و جسم با سه منظومه روز معاد قرابت دارد. بعضی آن را جزئی از منظومه معاد کین وولف دانسته‌اند. در این شعر، ارواح متقی کالبدهای خود را ستایش و ارواح

سرور کالدهای خود را سرزنش می کنند. این منظومه بیشتر به اندرز و موعظه شبیه است. چنین منظومه هایی امروزه بیشتر موعظه دینی محسوب می گردند تا ادبیات (1:106). تخصیص.

1774 Soul's address to the body

سلیمان و زحل (Salomon and Saturn). دو منظومه سلیمان و زحل احتمالاً در قرن نهم به رشته تحریر در آمده اند. هر دو منظومه از منابع لاتین گرفته شده اند (1:107). تخصیص.

1770 Salomon and Saturn

در برخی از منابع سلیمان به صورت Soloman ثبت شده است. (1:107)

ادبیات منثور انگلیسی قدیم: هجوم وایکینگ ها و عصر آلفرد کبیر

حمله وایکینگ ها به بریتانیا از اواخر قرن هشتم آغاز شد و تا اوایل قرن یازدهم ادامه داشت. این هجوم وحشیانه تر از حمله انگلوساکسونها به سرزمین بریتانیا بود. بزرگترین ضربه وایکینگ ها بر پیکر دانش و کلیسا فرود آمد. در کنار ویرانیه و خسارتهای فوق العاده به سرزمین و ساکنان بریتانیا، پیدایش رهبری بزرگ چون آلفرد کبیر، از نتایج مثبت حمله وایکینگ ها بود. آلفرد در برابر مهاجمان پایداری کرد و آنها را از سرزمین بریتانیا بیرون راند. آلفرد برنامه آموزشی بسیار وسیعی را اجرا نمود. به دستور او، تمام اشعار موجود تحریر و تکثیر شدند تا آنچه از ادبیات انگلیسی از گزند وایکینگ ها در امان مانده بود، پایدار بماند. تمام اشعار موجود انگلوساکسون، و از جمله وقایع نامه انگلوساکسون مرهون کوششهای آلفرد است. (1:111)

آلفرد کبیر (Alfred, the Great). فرهنگ انگلوساکسون بدون نثر بود تا آنکه عیسویت شیوه نثر مدیترانه ای را با خود آورد. نثر انگلیسی در دوره آلفرد شروع می شود. سرایندگان اشعار انگلوساکسون مجهولند، ولی نویسندگان نثر را می شناسیم. در عصر انگلوساکسون، نثر انگلیسی ساده و محاوره ای بود و لاتین زبان اصلی تعلیم و تربیت کلیسا به شمار می رفت. ادبیات منثور انگلیسی اغلب به ترجمه و بازنویسی آثار لاتین محدود است، در تمام دوره انگلوساکسون نظم به عنوان تنها روش طبیعی ابراز هنر ادبی به حیات خود ادامه داد، در حالی که نثر ادبی تنها روشی دانشمندان و کلیسایی به شمار می رفت. مهاجمان انگلوساکسون نظم را با خود به بریتانیا آوردند، ولی شاهدی در دست نیست که نثر را هم آورده باشند. از ربع قرن هفتم تا ربع اول قرن نهم را می توان دوره شکوفایی نظم نامید. اوج توسعه نظم در بیوولف و منظومه های غنایی دیده می شود، اما در توسعه نثر چنین نقطه اوجی وجود ندارد. نثر انگلیسی در آخر قرن نهم که آلفرد به سلطنت رسید، متولد گشت. نثر انگلیسی ابتدا در قانون و سندهای رسمی جای نظم را گرفت، ولی برای بررسی نثر به عنوان یک پدیده ادبی باید به عصر آلفرد کبیر (848-899) رجوع کرد. در قرن هفتم و هشتم که عصر زرین نظم انگلوساکسون است، نثرنویسان تنها به لاتین می نوشتند. آلفرد نه تنها نثر انگلیسی را پایه گذاشت، بلکه خود در ترجمه پیشگام شد. البته، ترجمه های آلفرد و یارانش را نباید آثار ادبی دانست. ترجمه ها با آنکه خصوصیات ادبی دارند، هدف اصلی ادبیات نبوده است.

تخصیص. (در فرانما 29 شماره با تقسیمهای فرعی مشخص به آلفرد کبیر اختصاص یافته است. آثاری

که در ارتباط با نام او هستند نیز باید در همین شماره ها تخصیص یابند.) در شماره گزیده ها نیز دستورالعملی برای بخشهای جداگانه وجود دارد. تمامی این دستورالعملها به معنای تخصیص شماره هایی در این بخش از

فرانماست. برای ترجمه های آلفرد از شماره های 1545 تا 1557 تخصیص هایی به عمل آمده است، با این حال برای بعضی از ترجمه های او تخصیصی صورت نگرفته است.

1540-1568 Alfred, the Great
Including works connected with his name
1542 Selections
For separate parts, See PR1545+

ترجمه های آلفرد: آلفرد کتاب شبانان یا وظایف روحانیون، تاریخ کلیسای ملت انگلیس، و کتاب تسلی فلسفه را ترجمه نمود.

وظایف روحانیون (Cura astoralis). با وجود ترجمه کتاب **دیالوگ (Dialogues)** گرگوری توسط اسقف وارفرث، آلفرد کتاب وظایف روحانیون یا کتاب شبانان را با کمک و همراهی چهار دوست که نامشان در مقدمه کتاب آمده است، ترجمه نمود. تخصیص.

1551 Translation of Cura pastoralis
1552 Translation of Gregory's Dialogues

دیباچه کتاب شبانان به قلم خود آلفرد، بیشتر مورد توجه بوده و مشتمل بر تمام ترجمه های آلفرد و بزرگترین سهم او به ادبیات است. از لحاظ ادبی: «دیباچه» اولین نشر عمده انگلیسی است و از لحاظ زیبایی شناسی بی نظیر است (1:114). بدون تخصیص.

ترجمه تاریخ جهان (Historia Universalis). آلفرد کتاب تاریخ جهان یا تاریخ ضد شرک اثر پالوس اروسوس (Paulus Orosius) کشیش اسپانیولی را که به زبان لاتین بود، برای ترجمه انتخاب کرد. با حذف و تصرفات فراوان برای خوانندگان انگلیسی، این کتاب توسط آلفرد ترجمه شد. کتاب محدود به اصول جغرافیای عمومی است. تخصیص.

1555 Translation of Orosius

جغرافیای ژرمنها. آلفرد جغرافیای ژرمنها را که اکنون سندی تاریخی است، همراه با شرح مسافرت های دریایی دو دریا نورد نروژی به نامهای اوت هرا (Othere) و وولفستان (Wulfstan) با نثری روان نوشت که از بهترین نثرهای انگلوساکسون است. (1:116). بدون تخصیص.

ترجمه تاریخ کلیسای ملت انگلیس (Historia Ecclesiastica Anglorum: Church History of English People). کتاب تاریخ بید در زمان آلفرد تاریخ استاندارد کلیسای اولیه انگلیس و اثری کلاسیک محسوب می شد. آلفرد با وفاداری به متن لاتین کتاب را با حذف قسمتهایی از آن، به انگلیسی ترجمه نمود (1:118). تخصیص.

1547 Translation of Bede's Ecclesiastical history

ترجمه کتاب قانون انگلوساکسون (Old English Codes of Law). قوانین حقوقی آلفرد با وجود اهمیتی که برای تاریخ سیاسی بریتانیا دارند، برای دانشجویان ادبیات تنها از نظر توسعه نثر انگلیسی مهم هستند (1:119). تخصیص.

1553 Laws of Anglo-Saxons

ترجمه کتاب تسلی فلسفه (De Consolation Philosophiae). کتاب تسلی فلسفه اثر بوئی سی یوس (Boethius) فیلسوف و سیاستمدار قرن پنجم، از مشهورترین کتابهای قرون وسطی است. آلفرد و بعدها چاوسر این اثر فلسفی را ترجمه کردند. کتاب تسلی فلسفه به نظم و نثر و نمایانگر فلسفه افلاطونی آمیخته با تصوف شرقی و فلسفه رواقیون است. نفوذ این کتاب بر بسیاری از آثار ادبی قرون وسطی مشهود است (1:120). تخصیص

1549 Translation of Boethius's Consolatio philosophiae
اندیشه نگاری یا شکوفه‌ها (Soliloquia). اندیشه‌نگاری آخرین اثر یا ترجمه آلفرد است که اکثرش را از اندیشه‌نگاری آگستین قدیس ترجمه و اقتباس نموده است و آزادانه بر آن شرح و نظریه نوشته و کتاب را شکوفه‌ها (Blooms or Blotman) نامیده است. مقدمه اندیشه‌نگاری وداع آلفرد به ترجمه و فعالیت ادبی اوست (1:122). تخصیص.

1545 Translation of St. Augustine's Soliloquies
سالنامه انگلیسی قدیم یا وقایعنامه انگلوساکسون (The Old English Annals or Anglo-Saxon Chronicle). از لحاظ تاریخی، وقایعنامه انگلوساکسون اولین تاریخ ملی یک ملت غربی به زبان خودش و از لحاظ ادبی، یکی از اولین کتابهای منثور انگلیسی است. در مجموع، این کتاب منبعی موثق و پر ارزش در مورد تاریخ عصر انگلوساکسون است. در کتاب، به اشعاری نیز برخورد می‌کنیم. منظومه «جنگ برونان برگ» در این کتاب آمده است.

برخی از بخشهای وقایعنامه انگلوساکسون عبارتند از:

نبرد با دانمارکی‌ها که شرح وقایع سالهای 893 و 897 م. است

مرگ شاه ادوارد، سال 942، (Edward's death)

منظومه جنگ برونان برگ (سال 937)، (Brunanburh)

ادموند (سال 942) یا آزاد سازی پنج بردار، (Edmund. Liberation of the five beroughs)

کامیابی ادگار (سال 959)

جلوس شاه ادگار (Edgar coronation)، (سال 973) شامل سه منظومه

قتل ادوارد (Edward the Martyr's death) (سال 978)

محاصره کانتربوری، (سال 1011)

آلفرد فرزند شاه آتلرد (Alfred aetheling's death) که توسط گادوین (Godwin) در سال

1034 کشته شد؛

بیماری و مرگ ادوارد اتلینگ (Edward Aetheling) و ... (1:123).

البته برخی در انتساب وقایعنامه به آلفرد، شک روا داشته‌اند. (1:114).

این منبع را در فرانما با عنوان The Chronicle می‌توان یافت که به رده تاریخ ارجاع داده شده است. شماره‌های دیگری در این بخش برای مقایسه پیش بینی شده است که می‌توان از آنها نیز استفاده کرد. البته برای نبرد با دانمارکی‌ها، کامیابی ادگار، محاصره کانتربوری، بیماری و مرگ ادوارد اتلینگ، تخصیص نداریم. تخصیص.

The Chronicle, See DA150

Cf. PR1519, Aelfheah

PR1569, Alfred aetheling's death

PR1592, Brunanburh (957) (937?)

PR1594, Byrhtnoth (991)

PR1686/ Edgar's coronation (973)

PR1687, Edgar's death (975)

PR1689, Edmund (942)

PR1691, Edward the Martyr's death (978)

PR1693, Edward the Confessor's death (1066)

البته شماره 1519 در فرانما وجود ندارد. احتمالاً باید شماره 1509 درست باشد (؟)

برای جغرافیای ژرمنها، دیباچه کتاب شبانان، در این بخش از فرانما تخصیص صورت نگرفته و شماره مناسب دیگری را نیز در این بخش نمی توان یافت.

علاوه بر آن، در فرانما شماره های زیر برای برخی از ترجمه های آلفرد تخصیص یافته که در منابع موجود ذکری از آن عناوین به میان نیامده است:

1556 Translation of Proverbs

1557 Translation of Psalms

کلیه آثار و ترجمه های آلفرد با توجه به محتوای موضوعی آنها، به غیر از رده ادبیات، در رده های دیگری چون تاریخ، فلسفه، قانون و ... نیز قابل رده بندی است. بهتر بود در فرانما با استفاده از یادداشت مقایسه کنید با (cf.) ارجاعی برای آنها ساخته می شد تا رده بند خود برای شماره و رده مناسب تصمیم گیری کند.

نثر انگلیسی بعد از آلفرد. آلفرد تنها زمینه ساز کار سایر نثر نویسندگان بعدی بود. در دوره سلطنت ادگار.

وضعیت بهتر شد. سه روحانی بزرگ با رفرم کلیسا جنبش رفرم رهبانی را رهبری و نثرنویسان برجسته ای را تشویق و تربیت کردند: «دانستان» (Dunstan) که سر اسقف کانتربری شد؛ اتل ولد (Aethelwold) اسقف وینچستر و آزوولد (Oswald) سر اسقف یورک. (1:126)

روایات و مواعظ بلیکلینگ (Blickling Homilies)، نتیجه تجدید حیات مدارس رهبانی جنبش

بندیکتن قرن دهم است که مسلماً اثر آلفریک نیستند، چون آلفریک افسانه را مردود دانست ولی قرنهای بعد افسانه پایه و اساس شاهکارهای نظم جهان گردید. سبک آنها مابین سبک آلفریک و آلفرد است (1:127).
تخصیص.

1590 *Blickling homilies*

آلفریک (Aelfric, 955-1020). آلفریک که گراماتیکوس (Grammaticus) لقب یافت، دانشمند

بزرگ انقلاب بندیکتن و نثرنویس عمده عصر خود و استاد تمام فرمهای نثر بود. وی سالها در مدرسه وینچستر شاگرد اتل ولد (Aethelwold) اسقف بود. آثار آلفریک از روایات و مواعظ و زندگی قدیسان گرفته تا ترجمه انجیل و انواع آثار دانشمندان بود. آثار او را می توان مکمل آثار آلفرد دانست. آلفریک برجسته ترین نثر نویس عصر انگلوساکسون و آثارش ترسیم کننده ایمان و عقاید کلیسای اولیه انگلیس است. آلفریک نه تنها بزرگترین نثرنویس عصر خود بود، بلکه برجسته ترین دانشمند الهیات قرنهای دهم و یازدهم است که به انگلیسی مطلب نوشت. پس از آلفریک، نثر انگلیسی زبان ادبی گردید و وسیله ترجمه و تحریر گشت. آثار

آلفریک با سه مجموعه مواعظ و روایات شروع می شوند که بین سالهای 990 تا 998 نوشته شد. هر مجموعه از چهل موعظه و روایات تشکیل شده بود و تمام سال کلیسایی و وقایع عمده اش را در برداشت. (1:128)

بهتر بود از لقب او Grammaticus ارجاعی به نام Aelfric ساخته می شد، یا حداقل مقابل نام او در فرانما لقب او ذکر می شد. تخصیص. (در فرانما 19 شماره با تقسیمات فرعی به آلفریک اختصاص یافته است)

1520-1538 Aelfric

روایات و مواعظ کاتولیک (Homiliae Catholicae)، اولین و دومین مجموعه که روایات ساده و

آموزنده ای هستند. بدون تخصیص. با تسامح به عنوان روایات و مواعظ در شماره زیر قابل تخصیص است:

1526 Homilies- special homilies, A-Z

زندگی (و مصایب) قدیسان (Passiones Sancorum). آلفریک بعد از تهیه کتابهای درسی خود،

سومین مجموعه روایات را به نام زندگی قدیسان نوشت. این مجموعه از 33 شرح حال و هفت موعظه تشکیل و به ترتیب تقویم کلیسا تنظیم گشته است. دارای دو مقدمه است که اولی به زبان لاتین و دومی به زبان انگلیسی است. این مجموعه گویای آداب و سنن مردم انگلیس در قرن دهم و شرح احوال خود راوی است. تخصیص.

1527 *Passions of the saints*

لازم بود نام دیگر این اثر یعنی *Passiones Sancorum* نیز در شماره 1527 ذکر می شد.

شرح احوال آژوالد قدیس (St. Oswald). بدون تخصیص.

کتابخانه کنگره آژاری را که در ارتباط با St. Oswald است در رده های DA ، DB ، BR ، NA ،

LF و BX (بدون ارجاع) جای داده است. *

شرح احوال ادموند قدیس (St. Edmund). بدون تخصیص.

آغاز آفرینش (De Initio Creaurae)، اولین روایت مجموعه اول است که خلقت، طوفان نوح و

قانون موسوی را شرح می دهد. بدون تخصیص.

ولادت مسیح (De Natale Domini)، دومین روایت مجموعه اول شرح زندگی مسیح از ولادت تا

معراج است. بدون تخصیص.

آلفریک اولین مترجمی است که برای ترجمه تورات و انجیل سبک مناسبی یافته است. بعد از روایات

و مواعظ به سراغ اسفار تورات آمد و هفت کتاب اول (Heptateuch) را ترجمه نمود و رساله ای به نام مقدمه

ای بر تورات و انجیل (De Veteri et de Novo Testamento) نوشت که آن را مقدمه ای بر ترجمه تورات

می دانند. او در ترجمه تورات بسیاری از مطالب را حذف کرد.

دانیال. آلفریک کتاب دانیال را به طور کامل ترجمه نمود.

شش روز آفرینش (Hexameron)، موعظه ای است از کتاب روایات. هر پنج عنوان فوق تخصیصی

ندارند.

کتابخانه کنگره شماره PR1502.B6 (مجموعه اشعار دوره انگلوساکسون) را برای این قبیل آثار

در نظر گرفته است: *

Exameron anglie, or The Old English Hexameron

آثار غیر مذهبی آلفریک: شامل عناوین زیر است که همگی اینها را می توان کتاب درسی نامید.

کتاب گرامر لاتین، برای افزایش دانش لاتین روحانیون و مردم نوشته شد.
فرهنگ لاتین انگلیسی، فرهنگ او اولین لغت‌نامه موجود است که به جای الفبا، بر اساس موضوع تنظیم گشته است.

مکالمه (Colloquy). هدف از ترجمه مکالمه به زبان لاتین در اصل آموزش لاتین بوده است. در این کتاب با پیشه‌های مختلف آشنا می‌شویم، به همین دلیل آشنایی با پیشه‌ها (Colloquy on the Occupations) نیز لقب گرفته است. آثار آموزشی او تخصیصی ندارند. این آثار اگر در رده ادبیات جای نمی‌گیرند، ولی حداقل می‌توانند با ارجاع در محل مناسب خود قرار گیرند.

خواستهای اسقف وولف سیچ (Interrogationes Sigewulfi Presbyteri)، کتابی است برای راهنمایی روحانیون که به درخواست اسقف وولف سیچ توسط آلفریک نوشته شد. تخصیص.

1528 Sigewulf's Interrogations on Genesis
نصیحت به فرزند روحانی (Advice to Spiritual Son)، آلفریک این کتاب بازیل قدیس را ترجمه نمود. بدون تخصیص.

نامه‌ای به راهبان اینشام (Letter to the Monks of Eynsham)، کتابی است از آلفریک به زبان لاتین که در مقدمه اش از استاد خود اتل ولد یاد کرده است. بدون تخصیص.

نامه‌ای به وولفستان (Wulfstan)، آخرین اثر عمده آلفریک است که به وولفستان سر اسقف یورک نوشته است. تمام نامه‌های آلفریک در اصل به لاتین نوشته شده، ولی بعداً به درخواست وولفستان به انگلیسی برگردانده شدند (1:128). بدون تخصیص.

برای آثاری که تخصیصی ندارند، می‌توان از سرفصل زیر استفاده کرد. گرچه معلوم نیست به چه دلیل برای آثار مذکور که برخی از نظر ادبی مهم نیز هستند، تخصیصی صورت نگرفته است.

1530 Other special, A-z
آثار آلفریک (یا منسوب به آلفریک) نیز مانند آلفرد کبیر و سایر نویسندگان آنگلو ساکسون، به غیر از ادبیات در رده‌های چون دین نیز جای می‌گیرند. در اینجا نیز استفاده از یادداشت «مقایسه کنید با» توصیه می‌شود.

وولفستان (Wulfstan). از نثر نویسان معاصر آلفریک بود که پس از اسقفی لندن تا آخر عمر اسقف یورک ماند. در حدود سال 1023 درگذشت. او در دین و سیاست و ادبیات نثر نویس برجسته‌ای بود و در تدوین کتاب قانون برای شاه اتل رد و شاه کانوت سهم بسزایی داشت (1:133). تخصیص.

1795-1799 Wulfstan
روایات و موعظه بادلیان (Bodleian Homilies)، بعضی از منتقدان 53 روایت و موعظه کتابخانه بادلی آکسفورد را به وولفستان نسبت داده‌اند ولی تنها در مورد نسبت 5 روایت به او می‌توان یقین کرد. بدون تخصیص.

خطابه‌ای به ملت انگلیس (Sermo Lupi ad Anglos)، مشهورترین موعظه وولفستان. بدون تخصیص.

گرچه در فرآینمای ادبیات انگلوساکسون شماره‌ای یا ارجاعی برای این اثر در نظر گرفته نشده است، کتابخانه کنگره به آثاری که در ارتباط با Wulfstan است، شماره‌هایی چون PR1799 و PR1796 و PR1502 را تخصیص داده است.

البته برای برخی از موضوعات که باید در زیر نام نویسنده شماره‌ای برای آن در نظر گرفت، نیز جایی اختصاص نیافته است. به عنوان نمونه، به آلفریک که شناخته شده‌ترین نویسنده این دوره است، 19 شماره در فرآینمای اختصاص یافته است: 1520-1538. در جدول نویسندگان 19 شماره‌ای برای نامه‌های نویسنده که از شخص بخصوصی دریافت کرده یا به شخص بخصوصی نوشته است شماره 49-41A را از جدول به شماره مربوط در فرآینمای می‌افزایند. حال آنکه اولاً برای آلفریک جدولی در نظر گرفته نشده (همه شماره‌های آن در فرآینمای آمده)، و ثانیاً در خود فرآینمای نیز برای نامه‌های آلفریک شماره‌ای اختصاص نیافته است. در صورتی که آخرین اثر عمده ثبت شده آلفریک نامه‌های او به وولفستان سر اسقف یورک است (1, 132) که در اصل به لاتین نوشته بود، ولی سپس به درخواست وولفستان به انگلیسی برگردانده شد. تنها راهی که می‌ماند، افزودن شماره 49-45A. از جدول نویسندگان 5 شماره‌ای به شماره چهارم وولفستان (1795-1799) یعنی 1798 است: PR1798.45A. با این نحوه شماره دادن یکی از آثار عمده آلفریک یعنی نامه‌های او به وولفستان، به جای آنکه در کنار سایر آثار او در قفسه‌های کتابخانه در کنار هم قرار بگیرد، در کنار آثار وولفستان و در جای دیگری رف‌آرایی خواهد شد که بر خلاف اصول شناخته شده رده‌بندی کنگره است.

مطالب گوناگون (Handboc or Enchiridion)، اثر برتفرث (Byrhtferth) از نثر نویس است که نوشته‌هایی در ریاضی دارد. مطالب گوناگون رساله‌ای است در ریاضی و فلسفه که برتفرث نوشته است. بدون تخصیص.

چند اثر که نویسندگان آنها شناخته نشده و به آلفریک یا هم عصرانش نسبت داده شده اند: (1:135)

زندگی گوتلاک قدیس (Life of St. Guthlac)، که از لاتین ترجمه شده است؛ تخصیص.

1722 Guthlac (Life of St. Guthlac?)

زندگی سوویتان قدیس (Life of St. Swithun)؛ بدون تخصیص.

زندگی نعات قدیس (Life of St. Neot)؛ بدون تخصیص.

زندگی مریم قدیس مصری (Life of St. Mary of Egypt). بدون تخصیص.

کتابخانه کنگره شماره BX375.A6 O77 1974 را برای این اثر در نظر گرفته است. البته هیچ ارجاعی

در ادبیات انگلوساکسون برای این مورد دیده نمی‌شود.

افسانه‌های دنیوی نثر نویسان قرن یازدهم: (1:136). بدون تخصیص.

نامه اسکندر به ارسطو (Letter from Alexander to Aristotle). بدون تخصیص.

عجایب مشرق زمین (Wonders of the east)، دو افسانه اول در قرن 11 به انگلیسی برگردانده

شدند. بدون تخصیص.

داستان اپولونیوس (Apollonius of Tyre). تخصیص.

1572

Ang – Az

Apollonius of Tyre

در کتابهای تاریخ ادبیات و کتابشناسی های متعددی که به نویسندگان و آثار ادبی دوره انگلوساکسون پرداخته اند، نامهایی دیده می شود که ما آنها را در فرانمای رده بندی این بخش نمی بینیم. در ذیل، به پاره ای از این نامها اشاره شده است.

اسامی لاتین نویسندگان آثار اصلی که در دوره انگلوساکسون به انگلیسی ترجمه شده اند، و یا عنوانهای دیگری که به کمک آنها می توان نویسندگان و آثار این دوره را شناسایی کرد نیز در این سیاهه ذکر شده است.

Acta Sanctorum	زندگی و جشنهای شهدا
Acts of St. Andrew and St. Matthew	اعمال آندریاس قدیس و سنت متی
Admonition	قطعه اندرز
Advent:Christ I	ولادت مسیح (مسیح شماره 1) - معاد الف
Advent lyrics	اشعار غنایی ولادت
Advice to Spiritual Son	نصیحت به فرزند روحانی
Aethwold	اتل ولد
St. Agustine of Hippo	اندیشه نگاری آگستین قدیس
Alcuin	آلکوین
Aldhelm	آلدهلم
Alfred Lord Tennyson	آلفرد لرد تنی سون
St. Ambrose	امبروز قدیس
Ascension:Christ II	عروج مسیح (مسیح شماره 2) - معاد ب
Azariah =Azarias	دعای عزریا
Basil, St.	بازیل قدیس
Bede	بید محترم
Bedleian Homilies	روایات و مواظ بادلین
Beothius	بواسیوس (بئو سی یوس)
Bishop Benedict	اسقف بندیکت
Bishop Waerferth of Worcester	اسقف وارفرث
Blooms or Blostman	شکوفه ها
Boethius	بوئی سی یوس
Boniface	بانیفس
Byrthferth	برثفرث
Ceolfrid	سیالفرید
Charms	افسونها
Colloquy	مکالمه
Colloquy on the	آشنایی با پیشه ها

Occupations

Cotton Vittelius	مجموعه خطی کاتون
Cura Pastoralis (preface)	دیباچه کتاب شبانان
De Ave Phoenice	فینیکس
De Die Judicii= Be domes daege	منظومه روز معاد الف (اصل منظومه به لاتین)
De Initio Creaurae	آغاز آفرینش
De Natale Domini	ولادت مسیح
De Ratione Temporum	دوتمپوروم (بید)
De Temporibus	دوتمپوریوس (بید)
De Verteri de Novo	مقدمه ای بر تورات و انجیل

Testamento

De vivendo Dei	خدا بینی
Doomsday:Christ III	روز معاد (مسیح شماره 3) - معاد ج
Dunstan	دانستان
Egbert of York	اگبرت یورک
Edgar....	کامیابی ادگار
Edmund (St. , Life of)	ادموند قدیس، شرح احوال
Edward Aetheling life and death	زندگی و مرگ ادوارد اتلینگ

Ekkhard	ایک هارد
Ezra Pound	ازرا پاوند
Felix of Croyland	فلیکس
Genesis A	پیدایش الف
Genesis B	پیدایش ب
Germania's Geography	جغرافیای ژرمن ها
Gramaticus	گراماتیکوس
Guidas the wise	گیلداس خردمند
Guthlac A	گوتلاک الف
Guthlac B	گوتلاک ب
Hadrian	هادریان
Handbuch (or Enchiridion)	مطالب گوناگون
Heptateuch	هفت کتاب اول
Hexameron	شش روز آفرینش
Historia Adversus Paganos	تاریخ ضد شرک
Juliana Virgins Martyris	زندگی باکره شهید جولیاننا
Junius Manuscript	مجموعه خطی جونیوس
 باب اول

باب دوم
King Aethelred Code	قانون برای شاه اتلرد
King Canut Code	قانون برای شاه کانوث
Lactantius	لاکتانتیوس
Letter of Alexander to Aristitole	نامه اسکندر به ارسطو
Letter to the Monks of Eynsham	نامه ای به راهبان اینشام
Life of St. Guthlac (Guthlac?)	زندگی گوتلاک قدیس
Life of St. Mary of Egypt	زندگی مریم قدیس مصری
Life of St. Neot	زندگی نعات قدیس
Life of St. Swithan	زندگی سوویتان قدیس
Martyrology	شهیدنامه (بید)
Moods of Men	خلق و خوی بشر
Old English Annals or Anglo-Saxon Chronicle (chronicle?)	سالنامه انگلیسی قدیم یا وقایعنامه انگلوساکسون
Oswald (Life of St.)	آزوالد قدیس (شرح احوال)
Passion Sancorum (Passion of the Saint?)	زندگی قدیسان
Scop	اسکاپ (شعراي حماسه سرا)
Sermo Lupi ad Anglos	خطابه ای به ملت انگلیس
Theodore of Tarsus	تئودور تارسوس
Vita Aethelwoldi	زندگی اتل ولد
Waltharius	والثاریوس
Wonders of he East	عجایب مشرق زمین
Wulf and Eadwaker	وولف و ایدواکر
	فرهنگ لاتین انگلیسی
	کتاب گرامر لاتین

موضوعهای بدون تخصیص

علاوه بر نویسندگان و آثار انفرادی، موضوعهای زیر نیز در فرانما تخصیصی ندارند:

برای هر یک از موضوعات زیر در کتابنامه های ادبیات انگلیسی قدیم منابع متعددی ذکر شده که تا کنون چاپ شده اند. به عنوان مثال، به تعداد کتابهای چاپ شده برای برخی از موضوعها که در کتابنامه ادبیات انگلیسی قدیم تألیف دکتر ابجدیان ثبت شده، اشاره می شود.

آثار دنیوی

آثار غیر دنیوی

ادبیات مذهبی انگلیسی قدیم (Old English Religious Poetry)

ادبیات منثور انگلیسی قدیم (Old English prose)، 7 عنوان.

اشعار رزمی یا منظومه های قهرمانی (Heroic Poems)، 38 عنوان.

الفبای رون (Rune) (الفبای قدیمی تیوتونیک)، (teutonic)

افسونها (Charms)، 14 عنوان (برخی از عناوین به غیر از افسونها، به معماها و اندرزها نیز پرداخته‌اند).

بید و آثار انگلو لاتین (Bede and Anglo-Latin Writing)، 14 عنوان.

تاریخ ادبیات انگلیسی قدیم: زمینه‌های ادبی (History of Anglo-Saxon Literature: Literary surveys)، 62 عنوان.

خنیانگران (Minstrels)

زمینه‌های تاریخی و فرهنگی انگلیسی قدیم (Historical and Cultural Backgrounds)، 22 عنوان.

شعر مقفی (Riming Poem)

کتابنامه ادبیات انگلیسی قدیم (Old English Bibliography)، 20 عنوان.

مکتب کین وولف، اشعار (Cynewulfian Poems)، 9 عنوان.

مکتب کادمون، اشعار (The Caedmonian Poems)، 12 عنوان. (شامل کلیات، چاپ‌های جداگانه، و ترجمه‌ها.)

منظومه‌های درباری

منظومه‌ها و مرثی غنایی (Elegiac Poems and Lyrics)، 13 عنوان.

منظومه‌های غیر رزمی

منظومه‌های مذهبی یا نظم مذهبی انگلیسی قدیم (Old English Religious Poetry)، 19 عنوان.

نثر مدیترانه‌ای

با غلبه نرمانها بر انگلیس توسعه نثر متوقف گردید و چهارصد سال طول کشید تا دوباره نثری به روانی و زیبایی نثر آلفریک به کار گرفته شد. ولی سقوط نظم انگلوساکسون را نمی‌توان به این سادگی به غلبه نرمانها بر انگلیس نسبت داد. (1:137)

نتیجه گیری

بررسی فرآیند ادبیات انگلوساکسون و تطبیق آن با منابع تاریخ ادبیات دوره مزبور نشان داد با وجود امکانات فراوانی که برای تخصیص شماره های مناسب رده‌بندی در این بخش از فرآیند وجود دارد، برخی کاستیها و ناهماهنگی‌ها در این بخش هست که لازم است در ویرایشهای بعدی این رده به آنها پرداخته شود.

آشنایی با منابع تاریخ ادبیات انگلیسی و دسترسی به هجای درست اسامی، اعم از نویسندگان و آثار، ما را به شناخت بیشتر و بهره گیری مناسب از سرفصلهای فرآیند رهنمون می‌سازد. شرط لازم و کافی برای تخصیص شماره رده‌بندی مدارک، تسلط کافی بر روش رده‌بندی و آشنایی با فنون مربوط و تشخیص محتوای اثر و آشنایی با موضوعی است که باید رده‌بندی شود. کارشناس رده‌بندی باید اطلاعات کافی از رشته یا رشته‌هایی که با آنها کار می‌کند داشته باشد و در صورت لزوم از کمک متخصصان موضوعی بهره مند شود.

لازم است بخشهای سازماندهی برای رده‌بندی صحیح آثار موجود حتی المقدور از متخصصان موضوعی استفاده کنند. چنانچه به کارگیری متخصصان موضوعی در بخش رده‌بندی امکان‌پذیر نیست، می‌توان با طی دوره‌های کوتاه مدت یا کارگاه‌های آموزشی، اطلاعات به دست آمده در دوره تحصیل کارشناسان را تکمیل نمود و با ارتباط درست با متخصصان موضوعی سازمان مربوط، از کمکهای آنها در مواقع ضروری بهره گرفت.

تخصیص شماره به کتابهای ادبیات دوره انگلوساکسون یا انگلیسی قدیم در فرامای ادبیات، مستلزم آشنایی نسبی با خصوصیات ادبیات انگلیسی به طور اعم و ادبیات دوره مزبور به طور اخص است.

منابع

(استادهای تاریخ ادبیات انگلستان در متن از منبع شماره 1 است. کلیه این استنادها با منابع شماره 2 و 3 نیز تأیید می‌شوند)

- ابجدیان، امرالله (1366). تاریخ ادبیات انگلیس: جلد اول، ادبیات انگلیسی قدیم. شیراز: دانشگاه شیراز.

- صورتگر، لطفعلی (1373). تاریخ ادبیات انگلیس. تهران: انتشارات امیرکبیر.

- Bateson, Frederick W. (1941), ed. The Cambridge Bibliography of English Literature. New York: Macmillan Company, 4 vol. Vol. 1: 600-1600. pp. 53-110, vol. 5: Supplement 600-1900. pp. 40-49.

- کتابنامه کمبریج که به طور اختصار CBEL نام گرفته، به گفته متخصصان ادبیات انگلستان به قدری

جامع و دانشمندانه است که می‌توان آن را کتابنامه استاندارد ادبیات انگلیس نامید. کتابنامه به دوره‌های ادبی تقسیم و تنظیم گشته و در هر دوره، قالبها، موضوعها و نویسندگان به طور مجزا بررسی شده‌اند. دامنه کتابنامه به قدری وسیع است که نه تنها دانشجویان ادبیات انگلیس، بلکه دانشجویان الهیات، فلسفه، تعلیم و تربیت، علوم سیاسی و تاریخ هم می‌توانند از آن بهره گیرند.

- Watson, George, ed (1958). The Concise Cambridge Bibliography of English Literature, 600-1950. New York: Cambridge university Press.

- «جرج واترسون» کتابنامه چهارصد نویسنده را از کتابنامه کمبریج استخراج و به صورت کتابنامه ای

یک جلدی منتشر کرده است. علاوه بر بخش مقدماتی، کتابنامه دارای شش بخش است که به ترتیب ادوار تاریخ ادبیات انگلیس تنظیم گشته اند.

- Library of Congress. Subject Cataloging Division. Processing Services. Classification. Class P. Subclasses PR, PS, PZ. Literature (General): English and American Literature, Fiction in English, Juvenile and Belles Lettres. Washington: Library of Congress, 2005.

* کلیه ارجاعات مربوط به کتابخانه کنگره از فهرست پیوسته این کتابخانه نقل شده است:

Library of Congress Online Catalog: <http://catalog.loc.gov/>